

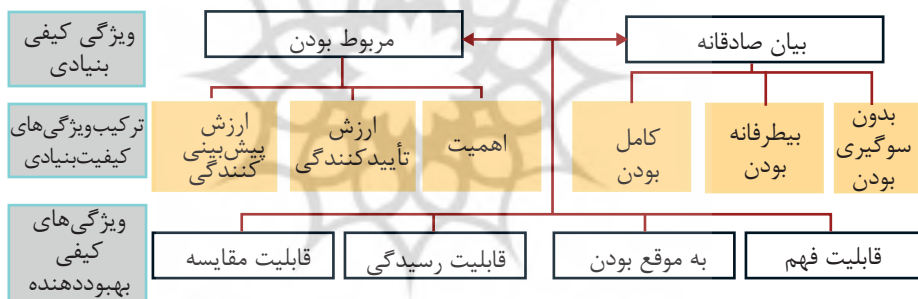
ارزش تولید کنندگی داشتن به عنوان یک ویژگی کیفی چیست؟

با تصحیح کنند. لازم به توضیح است با تغییراتی که در نسخه‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۸ چهارچوب نظری گزارشگری مالی ایجاد شد، ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی به شرح زیر تغییر کرد:

در ایران هنوز (سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱) چهارچوب نظری گزارشگری مالی بر اساس ترجمه ای که از نسخه ۱۹۸۹ چهارچوب بین المللی صورت گرفته است

و ارزش تأییدکنندگی پیروی می‌کند. برای مثال، اطلاعات مربوط به سطح و ساختار جاری دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت نیون، به استفاده کنندگان کمک می‌کنند تا قابلیت شرکت در کسب مزیت از فرصت‌ها و واکنش در برابر موقعیت‌های نامساعد را پیش‌بینی کنند. همین اطلاعات، به استفاده کنندگان کمک می‌کنند تا پیش‌بینی‌های گذشته خود درباره این توانایی را تأیید

اطلاعات مربوط، هم‌چنین به استفاده کنندگان در تأیید یا تصحیح کردن انتظارات قبلی کمک می‌کنند؛ این اطلاعات ارزش تأییدکنندگی دارند. برای مثال، زمانی که مثلاً شرکت نیون صورت‌های مالی پایان سال خود را منتشر می‌کند، انتظارات گذشته (یا کنونی) مبتنی بر ارزیابی‌های قبلی خود را تأیید می‌کند یا تغییر می‌دهد. این شرایط از ارتباط متقابل ارزش پیش‌بینی‌کنندگی

منبع: کتاب حسابداری میانه بر اساس IFRS نوشته کیسو و ویگانانت، ترجمه دکتر علی رضا رامروز، انتشارات انجمن حسابداران خبره ایران

سهام شناور آزاد چیست؟

منابع مالی که برای دست‌کاری آن لازم است، خیلی زیاد می‌شود و باید مثلاً ۵۰۰ میلیارد ریال به بازار سهام مصنوعی منتقل شود تا قیمت سهام شرکت مورد دست‌کاری قرار گیرد. از سویی دیگر وقتی سهام شناور آزاد یک شرکت از درصد بالایی برخوردار باشد برای این سهام این‌گونه شرکت‌ها به راحتی نمی‌توان شایعه و بازسازی ایجاد کرد تا سهامداران تحت تأثیر شایعه‌ها که قیمت این سهام افزایش پیدا می‌کند، اقدام به خریدوفروش سهام موردنظر کنند. در نقطه مقابل هرچقدر یک شرکتی کوچک و سهام شناور آزاد آن پایین باشد به راحتی در بورس دچار دست‌کاری قیمت می‌شود و سفته‌بازان با بازسازی و هدایت غیرواقعی معاملات اقدام به فریب سرمایه‌گذاران می‌کنند. بر همین اساس تحلیل‌گران بازارهای سهام توصیه می‌کنند که سرمایه‌گذاران تازه‌وارد که با استانداردهای بازار سهام آشنا نیستند شرکت‌های بزرگ با سهام شناور آزاد بالا را برای سرمایه‌گذاری‌های خود انتخاب کنند.

نکته: ممکن است در زمانی خاص، سهامدار عمده یک شرکت با خرید یا فروش سهام، درصد سهام شناور شرکت را کاهش یا افزایش دهد.

منبع: کتاب نقش ابزارهای مالی در توسعه بازار سرمایه، نوشته محمدرضا قنبری، احمد اکبری و پگاه امین‌نژاد، انتشارات اندیشه عصر (مطالب با اجازه کتبی مولفین و ناشر منتشر شده است)

نکته: برای محاسبه سهام شناور آزاد باید ترکیب سهامداران بررسی و سهامدار راهبردی مشخص شود گفتنی است، سهامدار راهبردی، سهامداری است که در کوتاه‌مدت قصد واگذاری سهام خود را ندارد و برای کنترل مدیریتی شرکت، مالکیت عمده خود در سهام شرکت را حفظ می‌کند.

بنابراین در محاسبه سهام شناور آزاد تعداد سهام متعلق به دارندگان سهام راهبردی از تعداد کل سهام موجود کسر می‌شود. در بسیاری از بورس‌های دنیا شرکت‌هایی که کمتر از ۲۵ درصد سهام آن‌ها سهام شناور آزاد باشد، از لیست شرکت‌های بورسی حذف می‌شوند و جایگاه خود را در بازار سهام از دست می‌دهند.

اگر شرکتی نسبت سهام شناور آزاد بیشتری داشته باشد، امکان دست‌کاری قیمت آن کمتر می‌شود چراکه حجم

منظور از سهام شناور آزاد مقدار سهمی است که انتظار می‌رود در آینده نزدیک، قابل معامله باشد؛ یعنی در مالکیت دارندگانی است که آماده‌اند در صورت پیشنهاد قیمت مناسب از سوی خریداران آن را برای فروش ارائه کنند سهم شناور آزاد یکی از مهم‌ترین معیارهای شرکت‌های بورس از نظر گردش سریع و روان خریدوفروش سهام در بازار سهام است که بالا و پایین بودن آن برای هر شرکتی حاوی پیام‌های مهمی برای سرمایه‌گذاران است. مثال: در صورتی که ۷۰ درصد سهام شرکت سایپا در اختیار شرکت گسترش نوسازی ایران باشد و شرکت گسترش نوسازی ایران هم تحت هیچ شرایطی قصد فروش شرکت سایپا را نداشته باشد، در این وضعیت شرکت سایپا فقط ۳۰ درصد سهام شناور آزاد دارد که قابل معامله و خریدوفروش در بورس است.

انواع سهام ممتاز کدام هستند؟

سود سهامداران عادی را پرداخت کند. خریداران سهام معمولاً از سهام ممتازی که ویژگی جمع‌شونده دارد، بیشتر استقبال می‌کنند، زیرا این ویژگی می‌تواند به سرمایه‌گذار اطمینان بدهد که سود سهم خود را دریافت خواهد کرد. در مقابل گاهی شرکت انتشاردهنده سهام ممتاز، آن را به صورت سهام ممتاز مشارکتی عرضه می‌کند. سهام ممتاز با این ویژگی، افزون بر نرخ سود ثابت، می‌تواند از سود اضافی که توسط هیئت مدیره اعلام می‌شود، بهره‌مند شود البته سود اضافه ابتدا به مقدار معینی که تعیین شده، به سهامداران عادی تعلق خواهد گرفت و در نهایت باقیمانده آن به سهامداران ممتاز مشارکتی می‌رسد. برای مثال، اگر شرکتی که در یک سال عملکرد خوبی داشته و کسب‌وکار آن پررونق بوده است، بخواهد پاداش و سود پایان سال ویژه‌ای به سهامداران عادی خود بدهد، باید در مورد سهامداران ممتازی که ویژگی مشارکتی دارند نیز چنین عمل کند. اگر سهام ممتاز غیرجمع‌شونده باشد، سودهای تقسیمی معوق و پرداخت‌نشده، سوخت شده و پرداخت نمی‌شود علی‌رغم ویژگی‌های سهام ممتاز جمع‌شونده، سرمایه‌گذاران آینده‌نگر تمایلی به سرمایه‌گذاری در این نوع سهام ممتاز ندارند در عوض برای جبران این کاستی خواستار ویژگی‌های دیگری از جمله حق رأی می‌باشند.

پرداخت سود سهام ممتاز را به تعویق بیندازد. به این ترتیب، سود سهام ممتاز جمع‌شونده روی هم انباشته خواهد شد در نهایت، هنگام پرداخت سود، شرکت حق ندارد تا زمانی که تمام مبلغ سود انباشته شده سهام ممتاز را به صاحبان آن‌ها پرداخت نکرده است، به سهامداران عادی، سودی بپردازد برای مثال اگر شرکتی دو سال متوالی زیانده باشد و سودی به سهامداران پرداخت نکند، در پایان سال سوم و هنگام پرداخت سود، ابتدا باید سود دو سال گذشته سهامداران ممتاز را پرداخت کند و سپس

۱. سهام ممتاز غیرمشارکتی و سهام ممتاز جمع‌شونده: اغلب سهام ممتاز به دو شکل سهام ممتاز غیرمشارکتی و سهام ممتاز جمع‌شونده انتشار می‌یابد. در سهام ممتاز غیرمشارکتی سود تقسیمی سهام ممتاز بدون توجه به افزایش یا کاهش سود شرکت ناشر، ثابت است. از طرفی سهام ممتاز جمع‌شونده نیز به این معناست که هرگونه سود تقسیمی معوق و پرداخت‌نشده سهام ممتاز باید قبل از پرداخت هرگونه سود تقسیمی سهام عادی، پرداخت شود. هر شرکت در زمان بحران مالی، این حق را دارد که

۲. سهام ممتاز قابل بازخرید: شرکتهایی که سهام ممتاز قابل بازخرید را صادر می‌کنند، این حق را دارند که پس از مدت معینی سهام را (معمولاً به ارزش اسمی آن) بازخرید کنند هنگامی که نرخ سود در بازار کاهش می‌یابد، شرکتهای صادرکننده می‌توانند سهام ممتاز قابل بازخرید قدیمی را (که نرخ سود بالایی دارد) بازخرید کنند و با حذف آن، یک سری سهام ممتاز جدید (با نرخ سود فعلی که پایین‌تر است) منتشر کنند.

۳. سهام ممتاز قابل تبدیل به سهام عادی: بعضی از سهام ممتاز قابل تبدیل هستند، یعنی می‌توانند به تعداد مشخصی سهام عادی تحت یک سری قوانین خاص تبدیل شوند برای مثال هیئت مدیره می‌تواند رأی به تغییر سهام بدهد یا ممکن است سهامدار اختیار

داشته باشد یا سهام ممتاز در تاریخ مشخصی به صورت خودکار به سهام عادی تبدیل شود. اینکه آیا این روش برای سرمایه‌گذار سودمند است یا نه بستگی به قیمت بازار سهام عادی دارد.

۴. سهام ممتاز ترکیبی: این نوع سهام، ترکیبی از اوراق قرضه (که در رده بدهی‌های شرکت قرار می‌گیرد) و حقوق صاحبان سهام می‌باشد. سهام ممتاز ترکیبی جدید، نسبت به سهام ممتاز سنتی از نقدشوندگی بالاتری برخوردار بود از لحاظ فنی به سهام ممتاز ترکیبی، به جای سود تقسیمی، بهره پرداخت می‌شود بهره با سود تقسیمی تفاوت دارد و نباید این دو را با یکدیگر اشتباه گرفت. بهره به درآمد حاصل از سرمایه گفته می‌شود، در حالی که سود تقسیمی سودی است که از تقسیم میزان سود عملیاتی، پس

از کسر مالیات شرکت، بر تعداد کل سهام، محاسبه می‌شود و نشان‌دهنده سودی است که شرکت در یک دوره مشخص، به ازای یک سهم به دست آورده است. از آنجا که بهره‌ای سهام ممتاز ترکیبی پیش از کسر مالیات پرداخت می‌شود، انتشار این نوع سهام مزایای زیادی از نظر کاهش هزینه‌های مالیاتی برای شرکت انتشارکننده خواهد داشت.

این در حالی است که سود همه انواع سهام پس از کسر مالیات صورت می‌گیرد و این پرداخت سود، تأثیری در پرداخت مالیات ندارد.

منبع: کتاب نقش ابزارهای مالی در توسعه بازار سرمایه، نوشته محمدرضا قنبری، احمد اکبری و پگاه امین‌نژاد، انتشارات اندیشه عصر (مطالب با اجازه کتبی مولفین و ناشر منتشر شده است)

